

Pacte d' Estat

contra la

Pobresa

pacte d' estat contra la pobresa

Pacte d'Estat contra la Pobresa

Els/les sotasignats/des, forces polítiques que reflecteixen la pluralitat democràtica d'opcions representades al Congrés dels Diputats,

Considerem,

1. Que hi ha un imperatiu ètic, social, polític i econòmic d'assolir l'objectiu d'eradicar la pobresa en el món mitjançant l'acció decidida i efectiva de la cooperació internacional.
2. Que, amb aquesta finalitat, Espanya ha assumit, al llarg del seu camí democràtic, una llarga sèrie de compromisos internacionals plantejats en el marc de la comunitat internacional així com nacionals.
3. Que els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, proclamats en l'Assemblea General de les Nacions Unides de l'any 2000, i ratificats en l'Assemblea General del 2005, constitueixen un marc apropiat per avançar, a mitjà termini, en l'eradicació de la pobresa.
4. Que garantir el compliment d'aquests objectius requereix un esforç sostingut per part de la comunitat internacional, esforç a què Espanya ha de contribuir fermament des de la més important de les decisions tenint en compte els principis del Consens Europeu de Desenvolupament.
5. Que l'adhesió d'Espanya a la Declaració del Mil·lenni i als seus continguts constitueix un fort element de consens polític i social, tal com es dedueix de la voluntat general de la ciutadania per mantenir una política de solidaritat activa cap als països empobrits.
6. Que el marc institucional i polític en el qual es desenvolupa aquest esforç solidari és fruit del treball dut a terme en diferents legislatures, s'han aconseguit avanços com ara la Llei de cooperació internacional, la creació del Consell de Cooperació, la creació de la Comissió de Cooperació del Congrés, i s'ha produït en aquesta legislatura un important esforç de tots els actors de la cooperació espanyola –Govern, partits polítics, administracions autonòmiques i locals, ONGD, universitats, empreses, sindicats- per avançar conjuntament en:
 - L'increment de l'AOD, tant en termes absoluts com relatius, i el compliment dels compromisos internacionals d'Espanya
 - El diàleg, la coordinació i la concertació entre els diferents actors
 - L'esforç conjunt de planificació, seguiment i avaluació de l'ajuda
 - L'avançament en la coherència de polítiques

Pacte d'Estat contra la Pobresa

- La introducció d'instruments que cerquen impulsar la qualitat de la cooperació
- El desenvolupament participatiu d'estratègies geogràfiques i sectorials
- L'elaboració i l'aprovació d'una llei de gestió del deute extern
- L'aprovació de l'Estatut dels Cooperants

Aquest esforç i aquests avanços són un patrimoni comú d'espanyols i espanyoles, fruit de l'acord polític i de la mobilització ciutadana.

7. Que en els seus programes d'actuació i electorals, les diferents forces polítiques sotasignats hem expressat en reiterades ocasions el nostre compromís amb l'objectiu d'aconseguir una cooperació de qualitat i amb un finançament suficient per complir-ne les metes.

8. Que cal actualitzar els compromisos adquirits en el passat per assolir-ne un compliment efectiu, en especial pel que fa al Pacte per la Solidaritat signat el 1996, i ampliar aquests compromisos en vista de les noves realitats polítiques, socials i internacionals.

9. Que en resposta a l'anterior resollem concretar aquesta voluntat en un pacte polític per l'eradicació de la pobresa en el món, entenent la necessitat que els principis i aspectes clau de la política de cooperació tinguin continuïtat, independentment del partit polític que en cada moment exerceixi l'acció de govern. Per això, acordem mitjançant consens un conjunt d'orientacions polítiques, mesures concretes de gestió i iniciatives legislatives que responguin de forma sostenible als grans desafiaments que té la nostra cooperació al desenvolupament, com són la progressió de l'augment de quantitat i qualitat de la nostra AOD; la coherència de polítiques i la plena incorporació dels principis de la Declaració de París; l'adequada orientació de més presència multilateral de la nostra cooperació; la millora de la coordinació de la pluralitat d'actors –que és un dels senyals d'identitat del nostre sistema d'ajuda-, i la necessària reforma institucional per respondre adequadament a tots aquests desafiaments:

A. Orientacions polítiques

La política d'Espanya en l'àmbit de la cooperació ha de tenir una orientació clara dirigida a:

- a) Assolir els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) i l'eradicació de la pobresa.
- b) Garantir de manera eficaç l'impacte de l'Ajuda Oficial al Desenvolupament.
- c) Acomplir els compromisos internacionals adquirits sobre harmonització i alineament de l'ajuda en línia amb els principis de la Declaració de París així com els principis del Consens Europeu de Desenvolupament.

- d) Apostar per la democràcia com a condició indispensable per al desenvolupament, i plantejar com a objectiu la promoció de la qualitat d'aquesta i l'exercici i respecte dels drets humans, amb especial atenció a l'enfortiment de l'Estat de Dret, la bona gestió dels afers públics i la promoció de la democràcia representativa i participativa i del pluralisme polític.
- e) Reconèixer el paper de les ONGD com a actors rellevants en la política de cooperació, donar suport al seu enfortiment i fomentar la participació i el diàleg social.
- f) Convertir la política de cooperació en una política d'Estat, no condicionada per interessos comercials, polítics ni econòmics del Govern.
- g) Fomentar la sensibilització sobre la pobresa i la desigualtat a escala internacional.
- h) Reformar en profunditat el sistema institucional de cooperació al desenvolupament i avançar en matèria de coordinació i coherència de polítiques, i tenir com a objectiu la consecució dels ODM.
- i) Reforçar el lideratge de la Comissió de Cooperació del Congrés, del Consell de Cooperació i de la Comissió Interterritorial com a àmbits de negociació i consens de la política de cooperació espanyola, i parar especial atenció en la necessitat de coordinació entre les administracions estatal, autonòmica i local, en què ha de jugar un important paper la Comissió Interterritorial.
- j) Avançar i impulsar noves propostes de generació de mecanismes de finançament internacional per al desenvolupament, així com en la lluita contra l'evasió de capital, els paradisos fiscals i el frau fiscal, i estudiar la possibilitat de destinar a ajuda al desenvolupament un percentatge dels fons recuperats en operacions contra el blanqueig de capitals.
- k) Apostar per una política multilateral que posi sobre la taula una agenda internacional de cooperació al desenvolupament.
- l) No utilitzar l'acció humanitària com a eina subordinada a la política exterior i complir els principis d'independència, neutralitat i imparcialitat de l'acció humanitària, i revisar a partir d'aquests principis quin pot ser el rol de les Forces Armades.
- m) Garantir que la cooperació al desenvolupament espanyola estigui gestionada per institucions adaptades al repte, amb la capacitat de gestió, flexibilitat i coneixements necessaris per a això, la qual cosa comporta dotar-les d'adequats recursos humans, financers i tècnics.
- n) Mantenir una política de transparència informativa dirigida a la població espanyola a través de les institucions involucrades en la cooperació al desenvolupament i del Congrés, perquè es conegui amb detall l'ajuda oficial al desenvolupament destinada per Espanya i el seu impacte.
- o) Canalitzar els fons cap a qui més els necessiten: les poblacions empobrides, i donar prioritat a les necessitats socials bàsiques, l'educació, la salut, la salut demogràfica i reproductiva, l'accés a l'aigua potable i sanejament bàsic, i aquells programes l'únic interès i objectiu directe dels

quals sigui eradicar la pobresa, incloent-hi la perspectiva de gènere com a aspecte capital en el desenvolupament de les comunitats.

p) Promoure al si de la Unió Europea la coherència de polítiques, en particular, en matèria de comerç i d'agricultura, incorporant els drets humans com a criteris al si de les negociacions comercials bilaterals i multilaterals.

q) Aplicar els principis i les iniciatives incloses en aquest pacte d'estat en l'àmbit autonòmic i local.

B. Mesures concretes de gestió

B.1 Ajuda Oficial al Desenvolupament

a) Mantenir un esforç en matèria d'Ajuda Oficial al Desenvolupament que garanteixi que, abans de l'any 2012, el 0,7% de la Renda Nacional Bruta es destini a Ajuda Oficial al Desenvolupament per totes les administracions de l'Estat, comunitats autònomes i Ens Locals. Per a això, aprovar un calendari detallat de compliment anual.

b) Orientar les prioritats sectorials de l'AOD bilateral cap a Serveis Socials Bàsics (SSB), garantir que l'AOD destinada a SSB en cap cas serà inferior al 20% de l'AOD sectorialment distribuïble, i reforçar la prioritat geogràfica de la nostra cooperació procurant que abans del 2015 s'estigui destinant almenys el 25% de l'AOD geogràficament especificable cap als Països Menys Avançats (PMA), amb especial atenció a l'Àfrica Subsahariana, a través d'una progressió anual d'increment de l'ajuda als PMA.

c) Concentrar l'increment de l'Ajuda Oficial al Desenvolupament en els instruments no reemborsables, i assegurar, en línia amb la trajectòria dels últims anys, que la cooperació reemborsable no superi el 5% del total de l'AOD.

d) D'acord amb el compromís de la Declaració de París, fer avanços continus en la desvinculació de l'AOD de la compra de béns i serveis d'origen espanyol (ajuda lligada) per situar-se almenys en un percentatge similar a la mitjana del CAD abans de l'any 2010.

e) Mantenir la tendència de les contribucions a les institucions multilaterals no financeres, reforçar la presència en els òrgans de presa de decisions d'aquestes institucions i definir una estratègia de cooperació multilateral.

f) Presentar un informe anual a la Comissió de Cooperació del Congrés sobre la contribució d'Espanya als organismes multilaterals (financers i no financers), especificant-hi els recursos

destinats, així com els objectius prioritaris que s'hi persegueixen, i fer balanç dels avanços en el seu acompliment.

g) En compliment de la Llei de cooperació internacional i amb la finalitat de reforçar la transparència, acompanyar els Pressupostos Generals de l'Estat amb un informe agregat que expliqui amb claredat les quantitats pressupostades cada any com a part de l'AOD, els criteris utilitzats per a la seva comptabilització i les principals partides en què es distribueix.

h) Incorporar en el Pla Director i mantenir en els plans anuals una planificació pressupostària detallada, i indicar-hi almenys els percentatges previstos per sectors i instruments.

i) Incrementar el percentatge de recursos de cofinançament de projectes gestionats per ONGD en sintonia amb l'increment total anual de l'AOD.

j), Destinar com a mínim un 5% del total dels recursos canalitzats a través d'ONGD a projectes d'Educació per al Desenvolupament i Sensibilització Ciutadana com a part essencial de la política de cooperació.

k) Congelar la dotació dels crèdits FAD fins que no s'hagi complert la previsió del Pla Director de desenvolupar un Pla d'Avaluació de l'Instrument.

B.2 Deute

a) Que en la pròxima legislatura, el pla de renegociació i cancel·lació presentat pel Govern d'acord amb el que estableix la disposició transitòria segona de la Llei 38/2006, de 7 de desembre, reguladora de la gestió del deute extern, garanteixi la cancel·lació del 100% del deute bilateral dels Països Menys Avançats (PMA) sense que això comporti una reducció de la destinació de fons a través de l'AOD bilateral no reemborsable via programes i projectes.

b) Avançar en la posada en marxa de programes de conversió de deute per desenvolupament, especialment orientats a SSB i vinculats a la consecució dels ODM en la resta de països en via de desenvolupament, sense que això impliqui un fre a l'increment de fons a través de l'AOD bilateral no reemborsable via programes i projectes. El canvi de deute es gestionarà amb la màxima transparència i cal dur-lo a terme garantint la participació de la societat civil, especialment la del sud. D'acord amb els principis de la Declaració de París, els programes de conversió hauran d'avançar en la desvinculació de la promoció d'inversions d'empreses espanyoles.

c) Promoure en l'àmbit internacional la creació d'un Tribunal Internacional d'Arbitratge sobre el Deute Extern, en què creditors i deutors estiguin igualment representats i les decisions es prenguin per una instància neutral.

d) Establir un compromís fixat en el calendari d'adoptar mecanismes eficaços, participatius i transparents per cercar una solució a la sostenibilitat del deute, de manera que sigui compatible amb la inversió social necessària per assolir els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni. Igualment, se cercarà una solució als casos de deutes contrets pels Estats i que s'hagin originat en projectes empresarials fallits, que no hagin respectat els drets humans, que hagin provocat desastres ambientals, que s'hagin desenvolupat sense tenir en compte l'interès general, o que hi hagi evidències de mal ús dels crèdits per part dels seus gestors.

e) Establir uns principis per a la prevenció de nou endeutament, incloent-hi l'elaboració del projecte de reforma legal de FAD i CESCE compromès en la Llei 38/2006, de 7 de desembre, reguladora de la gestió del deute extern, projecte que caldrà presentar-lo al Congrés dins aquesta legislatura, i tramitada en el primer any de la pròxima legislatura.

B.3 Comerç

La posició del Govern espanyol en temes comercials ha de respectar en tot moment el que disposa la Llei de cooperació i en el Pla Director de Cooperació Espanyola en relació amb el principi de coherència de les diferents polítiques amb l'objectiu de lluitar contra la pobresa.

a) Proposar al si de la UE i de l'OMC noves regles comercials que assegurin que els acords comercials tant bilaterals com multilaterals beneficiïn les poblacions dels països pobres, facilitin l'accés dels seus productes als nostres mercats i evitin que la liberalització comercial indiscriminada pugui deteriorar la realitat social, econòmica i mediambiental dels països més vulnerables.

b) Així mateix, el Govern espanyol ha de vetllar que la UE garanteixi que les polítiques i les pràctiques comercials no disminueixin els estàndards socials i mediambientals aconseguits, en especial els laborals, i establir vincles més estrets amb l'OIT, la FAO i la UNCTAD, a fi que les decisions de Nacions Unides i els acords multilaterals es respectin.

c) La UE i el Govern espanyol han de complir amb el compromís d'eliminar els subsidis a l'exportació i qualsevol altre tipus de subsidi intern que generi dumping.

d) Proposar iniciatives en l'àmbit internacional i nacional per regular les activitats i les inversions de grans empreses als països més pobres i assegurar que les seves activitats no tenen un impacte negatiu sobre els drets humans ni en l'àmbit ambiental ni social.

e) Crear, durant el 2008, el comitè consultiu sobre comerç internacional, amb la presència d'administracions públiques, agents econòmics i socials i organitzacions de la societat civil.

f) Fer, almenys un cop cada legislatura, un informe sobre l'impacte social i ambiental dels acords bilaterals de protecció recíproca d'inversions signats per Espanya amb tercers països, en especial, amb PMA.

C. Iniciatives legislatives

a) En línia amb allò que s'ha exposat en el Pla Director de la Cooperació Espanyola 2005-2008 sobre el foment de l'aplicació de polítiques i normativa relativa a la RSC entre les empreses i les organitzacions empresarials que actuïn en cooperació, es regularan normativament els criteris de RSC exigibles a aquests actors de la cooperació quan gestionin recursos econòmics públics. Addicionalment, en la resta de normativa que s'elabori sobre RSC es tindran sempre en compte les accions de les empreses espanyoles a l'exterior.

b) Elaborar, en compliment de les previsions de la Llei 38/2006, una llei de reforma de l'instrument Fons d'Ajuda al Desenvolupament (FAD) i del CESCE, per tal de convertir-lo en un instrument creditici integrat i coherent amb l'objectiu de lluita contra la pobresa.

c) Reformar la normativa relativa a subvencions de cooperació a través del desenvolupament de la disposició addicional 18a de la Llei 38/2003 general de subvencions per assegurar que recull de manera adequada les especificitats de la cooperació internacional com un àmbit propi d'actuació, sense que això comporti rebaixar substancialment les garanties que s'han de donar en la gestió de fons públics; aquest desenvolupament tindrà també un reflex en les normatives i les bases reguladores de subvencions de cooperació de comunitats autònomes i Ens Locals.

d) Fer les reformes legals necessàries perquè els donatius i les contribucions de les persones físiques a les ONGD puguin deduir-se, almenys, en els mateixos termes i percentatges que en el cas de les persones jurídiques, per a la qual cosa el percentatge que estableix l'article 19.1 de la Llei 49/2002 de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i incentius fiscals al mecenatge haurà d'incrementar-se almenys al 35%.

e) Avançar en els desenvolupaments que requereix l'Estatut dels Cooperants, i dur a terme les negociacions que corresponguin amb les comunitats autònomes.

f) Reformar l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional, i donar els passos necessaris perquè es pugui assegurar que es compti amb la capacitat de gestió, flexibilitat pressupostària i política laboral necessària per gestionar amb eficiència els recursos de l'AOD, i, en especial, ampliar l'accés de professionals de la cooperació, consagrar la gestió per objectius i un adequat tractament als temes sectorials i impulsar el paper de les Oficines Tècniques de Cooperació.

g) Posar en marxa un Intergrup Parlamentari per avançar en la reflexió i l'anàlisi sobre la coherència de polítiques.

h) No s'hauria d'utilitzar l'AOD per compensar l'excés d'emissions de CO2 que es produeixen a Espanya i per complir els compromisos espanyols derivats del Protocol de Kyoto, ni a través de l'adquisició de crèdits en els mercats internacionals, ni a través del suport als Fons de Carboni o als Mecanismes de Desenvolupament Net. No s'imputarà, per tant, com a AOD un percentatge superior del 2% dels desemborsaments orientats a aquesta finalitat.

Es crearà una comissió de seguiment del Pacte que inclogui les forces polítiques signants i una representació de la Coordinadora de ONG para el Desarrollo de España, així com els agents econòmics i socials, que es reunirà de manera anual per fer-ne un seguiment i una avaluació de compliment. Amb aquest objectiu, cada partit polític designarà la persona encarregada del seu seguiment en l'àmbit nacional.

Els grups polítics representats pels/per les sotasignats/des es comprometen, en el seu exercici parlamentari i en les seves responsabilitats de Govern estatal, local i/o autonòmic, a impulsar els mecanismes necessaris per a la posada en marxa d'aquestes polítiques i iniciatives, d'acord amb el calendari establert en aquest document.

Madrid, 19 de desembre del 2007

Subscrit per:

- Partido Socialista Obrero Español (**PSOE**)
- Partido Popular (**PP**)
- Izquierda Unida (**IU**)
- Convergencia i Unió (**CiU**)
- Esquerra Republicana de Catalunya (**ERC**)
- Partido Nacionalista Vasco (**PNV**)
- Coalición Canaria (**CC**)
- Iniciativa per Catalunya Verds (**ICV**)
- Bloque Nacionalista Galego (**BNG**)
- Chunta Aragonesista (**CHA**)
- Eusko Alkartasuna (**EA**)
- Nafarroa Bai (**NaBai**)
- Coordinadora de ONG de Desarrollo- España

pacte d'estat contra la pobresa

COORDINADORA
ONG PARA EL DESARROLLO
ESPAÑA